

POHÁDKY NAŠÍ BABIČKY

CELOROČNÍ PROJEKT NA PODPORU PŘEDČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

Charakteristika:

Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů.

Záměrem tohoto projektu je využít určité části vzdělávacího obsahu ŠVP MŠ s důrazem na komunikativní kompetence a celkově rozvíjet osobnost dítěte ve všech vzdělávacích oblastech, aby mělo dítě dobré podmínky k rozvoji a podpoře předčtenářské gramotnosti.

Děti by měly přijít přirozenou cestou na to, že čtení jim bude přinášet nejen radost, ale i poučení, uspokojení, uklidnění a bude pro ně neoddelitelnou součástí jejich života.

Podporu lze využít v projektech, jakým byl projekt „ Celé Česko čte dětem“ - Každodenním dvacetiminutovým předčítáním přivést děti ke čtení.

Kompetence:

- 1) k učení – získanou zkušenost dítě uplatňuje v praktických situacích a dalším učení
- 2) komunikativní – dítě ovládá řeč, vhodně formuluje věty, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- 3) k řešení problémů – dítě si všímá dění i problémů okolo sebe, motivuje se k řešení problémů

Cílová skupina:

- děti ve věku od tří do šesti let

Organizace projektu:

- dle podmínek na jednotlivých třídách, některé akce budou školní, společné domlouvání postupů
- koordinátoři – ředitelka, zástupkyně ředitelky, učitelky, které budou pověřeny
- projekt je dlouhodobý, po celý rok, jednotlivé náměty pro činnosti se budou prolínat do každodenních her a aktivit dětí v jednotlivých třídách
- plnění bude předmětem hospitační činnosti

Cílem tohoto projektu je

- vzbudit u dětí zájem o čtení i mluvené slovo
- rozvíjet správné vyjadřování
- rozšiřovat slovní zásobu
- vštípit stálou potřebu a chuť čerpat z různých knih
- nastavit rovnováhu mezi knihou a ostatními lákavými médii
- naučit děti zacházet s knihami, postupně vybudovat čtecí koutky
- osvětou seznámit rodiče s kvalitní literaturou (spolupráce s nakladatelstvím Albatros)

Dílčí vzdělávací cíle :

1. Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

2. Dítě a jeho psychika

➤ jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

➤ poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

➤ sebepojetí, city, vůle

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

3. Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

4. Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

5. Dítě a svět

- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy

1. Dítě a jeho tělo

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

2. Dítě a jeho psychika

➤ jazyk a řeč

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
 - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
 - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
 - vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- sebepojetí, city, vůle
 - uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
 - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
 - zorganizovat hru
 - prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chov
 - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
 - zachytit a vyjádřit své prožitky

3. Dítě a ten druhý

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná
- spolupracovat s ostatními

4. Dítě a společnost

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Vzdělávací nabídka:

- každodenní poslech čtených nebo vyprávěných pohádek a příběhů
- využití říkadel, dětské poezie, hádanek, pohádek, bajek a ostatních textů pro děti
- sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vlastní reprodukce slyšeného textu
- vyprávění pohádky podle obrázků
- hra na básníky – rýmování
- poznávat rozdíly – synonyma, antonyma, homonyma
- dotváření nedokončených příběhů podle vlastní fantazie
- seřadit pohádkové obrázky podle časové posloupnosti
- sestavování příběhu za pomoci tří až pěti obrázků
- vyprávění o tom, co dítě slyšelo nebo vidělo, diskuze
- určování první a poslední hlásky
- určování počtu slabik ve slově
- rozklad slov na slabiky
- hledání slov, které začínají na stejnou hlásku
- určování krátké a dlouhé slabiky podle sluchu
- podle sluchu tvořit různě dlouhá slova na určitý počet slabik
- smyslové hry pro rozvoj zrakové a sluchové paměti
- DH: Hledej pohádku podle obrázků
- DH: Jak se chovat ke knihám – pomocí smajlíků určovat co je a není správné
- grafomotorická cvičení
- tvorba pravidel pomocí piktogramů
- dramatizace pohádek a krátkých příběhů dětmi
- obohacení dětské knihovny o kvalitní literaturu
- zavedení čtenářských deníků na třídách, kde se bude zaznamenávat, jaké knihy byly přečteny, děti mohou k záznamům nakreslit obrázky
- využívat knihy ze školního kabinetu, ze třídy
- uspořádání výstavky z donesených knížek
- seznamování s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy)
- návštěva knihovny
- návštěva prodejny knih
- pantomima (vyjádření pocitů, povolání, činností,...)
- prohlížení a „čtení“ knížek
- TH: Na obchod s knihami
- TH: Na knihovnu
- TH: Na školu
- TH: Na divadlo

- čtení pohádek a příběhů před odpočinkem nebo během denního programu
- čtení dětem rodinnými příslušníky
- dramatizace pohádky pro rodiče a naopak – rodiče hrají dětem
- recitační odpoledne dětí a rodičů
- pohádkové odpoledne – společné plnění úkolů pro děti a jejich rodiče
- spolupráce se ZŠ – čtení dětí ze ZŠ dětem v MŠ
- spolupráce se senior klubem (čtení pohádek a příběhů před odpočinkem)
- využívat knihy ze školního kabinetu, ze třídy (průběžné doplňování o nové tituly knih)
- uspořádání výstavky z donesených knížek
- vytvoření čtenářských koutků – volný přístup ke knihám
- seznamování s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy)
- výroba vlastní obrázkové knihy (kresba, vystřižené obrázky, koláž,...)
- vlastní tisk knihy (bramborová tiskátka)
- návštěva knihovny
- využívat programy pro děti pořádané knihovnou
- návštěva prodejny knih
- využívat nabídek divadelních společností v MŠ (Divadélko Ondřej, Divadlo Šikulka,...)
- návštěva Divadla Rozmanitostí
- exkurze v zákulisí Divadla Rozmanitostí (dílny na výrobu loutek, kulis, kostýmů,...)
- profi herci z divadla v MŠ (čert – mikulášská nadílka)

Evaluace:

Na závěr školního roku provést evaluaci domácího čtení i čtení v MŠ.
Vyhlášení ankety pro rodiče.

Anketa

1. Čtete svému dítěti denně?
 2. Kolik času věnujete čtení dítěti (týdně)
 3. Která je oblíbená kniha vašeho dítěte
 4. Má vaše dítě poličku na knihy, místo pro své knížky?
 5. Půjčujete si knihy v knihovně?
 6. Čte někdo jiný vašemu dítěti kromě vás (a kdo)
 7. Jaké knihy má dítě rádo?
- leporela
 - obrázkové
 - veršované

- pohádky
- encyklopedie

8. Vzpomenete, jaká byla jeho první knížka - název

9. Název první knížky, která se vám stala oblíbenou?